

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 36715-10-18 VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

מספר בקשה: 20

לפני כבוד השופט מיכאל תמיר

תובעת VTB Bank PJSC
באמצעות עו"ד מיכאל גינסבורג ונופר שטיין יור

נגד

נתבע מיכאל אלכסנדרוביץ'
באמצעות עו"ד יניב שגב

החלטה

- 1 לפניי בקשת הנתבע לדחות שני מועדים של דיוני הוכחות שנקבעו לימים 21.2.21 ו-7.3.21 (בין
- 2 היתר משום שנקבעו לימי ראשון, ימי א' במהלך השבוע) ובקשת התובעת לקיים דיונים אלה
- 3 באמצעות היוועדות חזותית.
- 4
- 5 2. ביום 11.6.19 נקבעו שני דיוני הוכחות במעמד באי כוח הצדדים, לרבות ב"כ הנתבע, לימי א'
- 6 בתאריכים 24.11.19 ו-15.12.19, שניהם לשעה 9:00. עוד נקבע בהחלטה כי הצדדים מתבקשים
- 7 לשאוף לסיים את הדיון במועד ההוכחות הראשון.
- 8
- 9 3. ימים ספורים לפני מועד דיון ההוכחות שנקבע הוגשה בקשה מטעם הנתבע מיום 13.11.19
- 10 לשינוי מועד הדיון, וזאת בנימוק שב"כ הנתבע "ישהה בחו"ל לצורך נסיעת עבודה, בעניינים
- 11 של עצורים אזרחי ישראל". ב"כ הנתבע הדגיש בבקשה כי "אין בכוונתו להגיש הליכים ו/או
- 12 בקשות נוספים אשר יש בהן כדי להביא לדחיית מועדי ההוכחות שייקבעו, והם יתקיימו
- 13 במועד, מבוקש בזאת לדחות את המועדים". עמדת התובעת צויינה בגוף הבקשה ולפיה "לאור
- 14 הודעת הנתבע כי לא תהיינה דחיות נוספות בתיק זה, מטעמים קולגיאליים היא תסכים
- 15 לבקשה". אין בבקשה הנ"ל טענה כלשהי כי ב"כ הנתבע אינו יכול לקיים דיוני הוכחות בימי
- 16 א'. בהמשך לכך ניתנה החלטה מיום 14.11.19 שבה נקבע כי נכון לאותה עת אפשר לקבוע דיונים
- 17 בימי א' ו-ה' במהלך השבוע, והחל מיום 26.4.20 בלבד.
- 18
- 19 4. בהמשך להחלטת בית המשפט מיום 14.11.19 הוגשה בקשה נוספת מטעם הנתבע שבה הציע
- 20 מועדים שונים, כמפורט בבקשה, מבלי לציין כי אינו יכול להתייצב לדיונים שנקבעים לימי א'
- 21 במהלך השבוע. ב"כ הנתבע הציע לדחות את מועד הדיון, בין היתר לתאריכים 3.5.20 ו-10.5.20

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715-10 VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

- 1 בימי א' בשבוע. לאור זאת ניתנה החלטה נוספת מיום 21.11.19 שבה נדחו שני מועדי הדיונים
2 שנקבעו קודם לכן לימים 3.5.20 ו-10.5.20 (שניהם בימי א'). לנוכח מצב החירום החדש שהחל
3 באותה עת, ניתנה החלטה מיום 13.4.20 בנוגע לביטול מועד הדיון שנקבע ליום 3.5.20.
4
- 5 .5 ביום 20.4.20 הוגשה בקשה מטעם התובעת שבה נטען, בין היתר, כי התובעת היא גוף שמקום
6 מושבו ועסקיו במוסקבה, רוסיה, ושהעדים והמומחים נדרשים להגיע לישראל במיוחד לצורך
7 חקירתם בדיוני ההוכחות. על כן התבקש בית המשפט לבטל את מועד דיון ההוכחות שנקבע
8 ליום 10.5.20, ולקבוע מועדי דיונים במהלך החודשים אוגוסט-ספטמבר 2020, אז היו צפויות
9 להתחדש הטיסות הסדירות מרוסיה לישראל. בהמשך לכך ניתנה החלטה שבה נקבע כי גם
10 הדיון שנקבע ליום 10.5.20 מבוטל, והנתבע התבקש לציין את עמדתו בקשר למועדים חלופיים,
11 וזאת תוך 10 ימים.
12
- 13 .6 ב"כ הנתבע הגיש ביום 4.5.20 הודעה לתיק ובה מועדים אפשריים שונים לניהול הדיונים, החל
14 מיום 21.10.20 ועד ליום 22.12.20. לא צוין בהודעה כי ב"כ הנתבע מנוע מלקיים דיוני הוכחות
15 בימי א' בשבוע. ב"כ התובעת הביע התנגדות לדחות את מועד הדיון דחייה ארוכה, וחזר על
16 בקשתו לקבוע דיון במהלך החודשים אוגוסט וספטמבר 2020. ביום 5.5.20 ניתנה החלטה
17 שלפיה אין אפשרות לקבוע דיוני הוכחות במהלך החודשים אוגוסט ספטמבר, ייתכן ומותב זה
18 לא ימשיך לשמוע את התיק, ובכל מקרה יש לקבוע דיונים למועד מוקדם ככל האפשר, והצדדים
19 יהיו רשאים להגיש בקשות בקשר למועדים הנ"ל בעת הרלוונטית.
20
- 21 .7 התובעת הגישה בקשה מיום 30.7.20 לקביעת מועדים במהלך החודשים נובמבר ודצמבר 2020,
22 הנתבע לא הגיש תגובה, ועל כן ניתנה החלטה מיום 2.8.20 שבה נקבע כי בהיעדר תגובת הנתבע
23 עד ליום 19.8.20, ייקבעו מועדים על יסוד בקשת התובעת בלבד. ביום 16.8.20 הוגשה הודעה
24 מטעם ב"כ הנתבע שלפיה המועדים שצוינו בבקשת התובעת "אינם מתאימים" והוצעו מועדים
25 אחרים בכפוף למצב החירום. ב"כ הנתבע ציין כי הנתבע הוא אדם מבוגר הסובל ממחלות שונות
26 ואינו נמצא בישראל מזה זמן. גם בהודעה זו אין כל אזכור או טענה שלפיה ב"כ הנתבע מנוע
27 מלנהל דיונים בימי א'.
28
- 29 .8 ביום 7.9.20 ניתנה החלטה שלפיה בשלב זה אפשר לקבוע דיוני הוכחות לימי א' בשבוע בלבד.
30 כמו כן נקבע כי "הצדדים מתבקשים בנוסף לשקול קיום חלק מהחקירות באמצעות הוידאו
31 קונפרנס על מנת לקדם את הטיפול בתיק ולהגיש הודעה מתואמת ומוסכמת ככל שניתן לגבי
32 מתווה זה ומועדים מוסכמים".
33

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715-VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

- 1 למחרת הוגשה תגובה נוספת מטעם התובעת שבה נטען, בין היתר, כי הנתבע עושה כל שביכולתו
2 כדי למשוך ולעכב את ההליכים בתיק זה עד אין קץ. מדובר בתובענה שהוגשה באוקטובר 2018
3 לאכיפת פסק חוץ שניתן נגד הנתבע ביום 10.11.17, ועל כן התובעת איננה יכולה להסכים
4 לדחייה כה ארוכה. עם זאת, התובעת הציעה כמה מועדים חלופיים לניהול דיוני ההוכחות,
5 בכפוף לכך שאם העדים לא יוכלו להגיע לארץ עד 7 ימים לפני הדיון, הישיבות תתקיימנה בדרך
6 של היוועדות חזותית. בהקשר זה צוין שכל העדים בתיק זה מתגוררים בחו"ל, וכן נטען כי על
7 רקע המצב שנוצר בשל נגיף הקורונה, בתי משפט ברחבי העולם וגם בישראל מקיימים דיונים
8 רבים באמצעות ההיוועדות החזותית. עוד נטען כי מן הראוי שמותב זה זה ישמע את דיוני
9 ההוכחות מטעמי יעילות, והכרתו את התיק.
10
- 11 10.9.20 הגיש ב"כ הנתבע תגובה שבה ציין כי המועדים המוצעים "אינם מתאימים ליומנו
12 של הח"מ". עוד עולה מהתגובה כי הנתבע הוא אדם מבוגר שאינו נמצא בישראל מזה זמן וסובל
13 ממחלות רקע שונות (לב, לחץ דם, סוכרת וכו'), כך שהוא נמצא בקבוצת סיכון מוגבר. ב"כ
14 הנתבע התנגד לקיים דיונים בהיוועדות חזותית, מן הטעם שמדובר בעדים מהותיים להבדיל
15 מפרוצדוראליים, קיימת חשיבות רבה להתרשם מהעד באופן בלתי אמצעי ויש קושי לחקור עד
16 על מסמכים שונים שלא בנוכחותו. כמו כן הפנה ב"כ הנתבע לתזכיר חוק ניהול דיונים משפטיים
17 באמצעיים טכנולוגיים (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף – 2020 שלפיו לצורך קיום
18 דיוני הוכחות בהיוועדות חזותית יש לקבל את הסכמת הצדדים. אין בתגובה הנ"ל התייחסות
19 כלשהי לכך שב"כ לקיים דיוני הוכחות בימי א' במהלך השבוע.
20
- 21 21.9.20 הוגשה תשובת התובעת לתגובה שבה חזרה על טענותיה הקודמות, וטענה כי בית
22 המשפט הוא בעל הסמכות ושיקול הדעת להחליט כיצד לנהל את הדיון, ולהורות בין היתר אם
23 יש לקיים את החקירות בדרך של היוועדות חזותית. עוד נטען כי כיום כל החקירות מתבצעות
24 כך שהעד יושב עם מסכה כשפניו מכוסות, ומכאן שחקירה במעמד העד נחותה לעומת חקירה
25 שמתבצעת באמצעות היוועדות חזותית, בעת שפניו של העד גלויים.
26
- 27 19.10.20 ניתנה החלטה שבה נקבע כי בטרם קביעת מועדי הדיונים ואופן ניהול הדיונים
28 גם ב-VC, על כל צד להודיע כמה זמן צפויות להימשך חקירות עדי הצד שכנגד. ב"כ התובעת
29 הודיע כי הוא מעריך שחקירתו הנגדית של הנתבע תימשך כ-3 עד 4 שעות בלבד. ב"כ הנתבע
30 העריך כי נציג התובעת יחקר במשך כ-6 שעות וחקירת המומחית תיערך כ-10 שעות, והוא
31 סבור כי חקירות ב-VC יאריכו את הזמנים המשוערים הנ"ל. בהמשך לכך ניתנה ביום 11.11.20
32 החלטה נוספת שבה נקבעו דיוני הוכחות בימי א' לתאריכים 28.2.21 ו-7.3.21, שניהם לשעה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715-10 VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

- 1 9:00 ביום 1.2.21 ניתנה החלטה נוספת שלפיה מטעמי בית משפט, הדיון שנקבע ליום 28.2.21
2 יוקדם ליום 21.2.21 לשעה 9:00.
- 3
- 4 13. ביום 2.2.21 הגיש ב"כ הנתבע "הודעה דחופה ובקשה לביטול מועדי הוכחות" שבה טען
5 לראשונה כי הבהיר שהמועדים שהציע ב"כ התובעת אינם מתאימים לו. עוד נטען בבקשה כי
6 מזה כחמש שנים יש לב"כ הנתבע תוכנית רדיו שבועית בימי א' ברדיו ירושלים אשר משודרת
7 פיזית מהאולפן בירושלים, ולכן מזה כחמש שנים אין לו דיוני הוכחות או דיונים מהותיים בימי
8 א' לאחר השעה 11:00, והוא לא יוכל להתייצב לדיונים ששניהם נקבעו לימי א' בשבוע. כן נטען
9 כי המועדים לא תואמו עימו "למרות שהדבר נכתב בשתי הודעות שהוגשו למותב הנכבד בעניין
10 זה". אשר למועד שהוקדם ליום 21.2.21, נטען כי "הח"מ אינו יכול להתייצב במועד זה בשל
11 התחייבויות קודמות שנקבעו מבעוד מועד". ב"כ הנתבע מצא לנכון להוסיף כי "דעתו של הח"מ
12 אינה נוחה מהעובדה שעל אף שהוא חוזר ומבהיר כי תאריכים מסוימים אינם תואמים את
13 יומנו, ובכל זאת נקבעים תאריכים שלא על פי תיאום עימו משל לתיק זה יש עדיפות כלשהי
14 על פני תיקים אחרים שמתואמים עם יומנו", ועל כן יש לבטל את מועדי ההוכחות שנקבעו
15 בתיק. הבקשה הועברה לתגובת התובעת.
- 16
- 17 14. בתגובת התובעת מיום 3.2.21 נטען כי היא מתנגדת לבקשה לדחות את מועדי דיוני ההוכחות,
18 וכן חזרה על בקשתה לקיים דיונים באמצעות היוועדות חזותית. בתגובה נטען כי דרושה עזות
19 מצח להגיש את בקשת הדחייה, בין היתר בטענה שהדיונים נקבעו לימי ראשון שאינם
20 מתאימים לב"כ הנתבע עקב שידור רדיו, ובכל הכבוד אין לאפשר זאת. לנתבע לא אצה הדרך
21 לדון בתביעה לאכיפת פסק חוץ, ואין לאפשר דחייה נוספת, ובוודאי שלא ביטול של דיוני
22 הוכחות שנקבעו לאחר שהתובעת כבר השקיעה משאבים והיערכות לקראת קיומם. בהקשר זה
23 נטען כי אם בית המשפט ייעתר לבקשת הנתבע, יש לחייב אותו בהוצאות משמעותיות ולהתנות
24 את הדחייה בתשלומן. כמו כן חזר וטען ב"כ התובעת כי יש לקיים את הדיון באמצעות
25 היוועדות חזותית, שכן אנו נמצאים במציאות חדשה, ולאור התחלואה הגבוהה יש להיערך
26 לדיונים אחרת כדי לקיימם כהלכתם. נכון לעת הזו השמיים סגורים, אין טיסות לישראל, לא
27 ברור מתי יוחזרו הטיסות לפעילות סדירה תוך התרת כניסתם של זרים לישראל וכן קיימת
28 חובת בידוד של 14 ימים. על כן, אין אלא לקיים באמצעות היוועדות חזותית דיונים שבהם יש
29 לחקור עדים אשר מתגוררים בחו"ל. ב"כ התובעת מפנה בתגובתו לתקנה 72(א) לתקנות סדר
30 הדין האזרחי החדשות משנת 2018 אשר מקנה לבית המשפט סמכות להורות על גביית עדות
31 בדרך של היוועדות חזותית. עוד נטען כי מתנהלות כיום בעולם בורריות בינלאומיות באמצעי
32 תקשורת כאלה ואחרים ואף הליכים פליליים בישראל. ב"כ התובעת מפנה בהקשר זה להחלטה
33 שניתנה בתא"ק (מחוזי תל אביב-יפו) 9327-05-19 שלי (שלמה) נרקיס נ' Eli Taghari Ltd. מיום

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715 VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

1 15.11.20 וכן להחלטה שניתנה בת"א (שלום ירושלים) 2982-12-15 פלוני נ' הפניקס חברה
2 לביטוח בע"מ מיום 14.10.20.

3

4 15. היום בשעות הצהריים, ותוך כדי כתיבת החלטה זו, הגיש ב"כ הנתבע "הודעת הבהרה" שבה
5 חזר על טענותיו בתגובות הקודמות והדגיש כי הוא מחויב לתוכנית הרדיו בימי א' בחוזה עבודה,
6 וכי המועדים שנקבעו לניהול דיוני ההוכחות לא הוצעו לח"מ ולא תואמו עמו.

7

8

דין

9

10 16. התובענה שלפניי הוגשה ביום 16.10.18 לאכיפת פסק חוץ שניתן נגד הנתבע ולטובת התובעת
11 בבית משפט שמקום מושבו במוסקבה, רוסיה ביום 10.11.2017. בכתב התביעה נטען כי בפסק
12 החוץ חויב הנתבע לשלם לתובעת סך כולל של 2,651,035,876 רובל רוסי, שהם כ-46 מיליון
13 דולר ארה"ב. עוד נטען כי והנתבע לא שילם סכום זה לתובעת, ועושה כל שלאל ידו כדי
14 להתחמק מהתשלום, לרבות בדרך של הברחת נכסים והימנעות מלהצהיר על נכסיו הקיימים
15 בישראל ובמדינות נוספות. התובעת צירפה לתובענה תצהיר של מר Stanislav Krivopusko,
16 ראש ניהול פרוייקטים בתובעת וחוות דעת של עו"ד Varvara Knutova, מומחית לדין הרוסי.

17

18 17. כתב ההגנה מטעם הנתבע הוגש לתיק ביום 10.4.2019, ותצהיר עדות ראשית מטעם הנתבע
19 הוגש לתיק ביום 10.6.19.

20

21 18. עד היום התנהלו שלושה דיונים בתיק, ובעלי הדין עצמם לא התייצבו לאף אחד מהם.

22

23 19. ב"כ הנתבע הגיש בקשה לדחיית דיוני ההוכחות בסמוך למועדים שנקבעו לניהול הדיונים, בין
24 היתר בטענה כי הוא אינו יכול להתייצב לדיונים בימי א' בשבוע שבהם הוא משדר תוכנית רדיו
25 קבועה. משנת 2019 הוגשו בקשות וניתנו החלטות בעניין שינוי מועדי הדיונים. ב"כ הנתבע
26 שביקש באותה עת לדחות את הדיונים התחייב שלא יגיש בקשות נוספות לדחיית מועדי
27 ההוכחות שייקבעו, מבלי לציין דבר בנוגע לתוכנית הרדיו שלו ומבלי לבקש להימנע מקביעת
28 דיוני הוכחות בימי א' בשבוע. עניין זה עלה לראשונה רק בבקשתו האחרונה של ב"כ הנתבע
29 מיום 2.2.21 אשר איננה נתמכת בתצהיר.

30

31 20. ביום 1.1.21 נכנסו לתוקפן תקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018 (להלן "התקנות
32 החדשות"). בתקנה 180(ג)(1) לתקנות החדשות נקבע כי על הליכים שנפתחו ערב יום התחילה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715 VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

1 יחולו, בין היתר, פרק א' (עקרונות היסוד) ופרקים נוספים, לרבות פרק י"ב (הדיון) שבו הוסדרה
2 האפשרות להורות על חקירת עדים באמצעות היוועדות חזותית.

3
4 21. בפרק א' נקבעו העקרונות הכלליים בתקנות החדשות, ובסעיף 5 לפרק א' יש התייחסות
5 לשיקולים שבית המשפט נדרש לאזן ביניהם:

6
7 **"בית המשפט יאזן, לפי הצורך, בין האינטרס של בעלי הדין ובין האינטרס**
8 **הציבורי; לעניין זה, "אינטרס ציבורי" – נגישות הציבור למערכת בתי המשפט**
9 **לרבות קיומו של דיון משפטי צודק, מהיר ויעיל, חיסכון במשאבי זמן ועלויות,**
10 **מניעת הכרעות סותרות ומניעת שימוש לרעה בהליך השיפוטי".**

11
12 22. זמנו של בית המשפט יקר מאוד, והמועדים הפנויים ביומנו של מותב זה לניהול דיוני הוכחות
13 מצומצמים ומוגבלים בשלב זה בעיקר לימי א' שבהם הוא אינו שומע דיונים פליליים בהרכב.
14 מדובר כאמור בתובענה משנת 2018 לאכיפת פסק חוץ שניתן נגד הנתבע בשנת 2017 אשר
15 הדיונים בה נדחו כמה פעמים. בנסיבות אלה, יש לתת משקל רב יותר לאינטרס של הצדדים
16 בקידום התיק ולאיינטרס הציבורי בניצול זמנו המוגבל של בית המשפט על פני האינטרס של
17 ב"כ הנתבע להתכונן לתוכנית רדיו שמתקיימת מדי שבוע ביום א' בשעה 17:00. ב"כ הנתבע לא
18 ביסס שעליו להגיע לתחנת הרדיו בשעה 13:00 כדי להתכונן לתוכנית, ואף לא פירט ולא ביסס
19 בבקשתו מיום 2.2.21 או בתגובתו מיום 7.2.21 מהן אותן **"התחייבויות קודמות שנקבעו מבעוד**
20 **מועד"** שבגינן לטענתו הוא אינו יכול להתייצב לדיון שנקבע ליום 21.2.21. בהיעדר פירוט או
21 ביסוס להתחייבויות של ב"כ הנתבע עד לשעות הצהריים, אפשר לנצל לכל הפחות חלק ניכר
22 מיום הדיונים, ובמידת הצורך אף קיימת אפשרות להקדים את שעת הדיון החל משעה 7:30.

23
24 23. בניגוד להלכה שהייתה קיימת בעבר, שלפיה חקירה בהיוועדות חזותית הייתה חריג שאפשר
25 לעשות בו שימוש מוגבל במקרים חריגים, בשנים האחרונות לאור ההתפתחויות הטכנולוגיות,
26 בתי המשפט נוהגים להיעתר לבקשות לניהול חקירות בהיוועדות חזותית במקרים רבים יותר.
27 עוד בהחלטה שניתנה בשנת 2002 ברע"א 3005/02 SmithKline Beecham P.L.C נ' אוניפארם
28 בע"מ, פ"ד נו(6) 865 (2002), נקבע כי הפרשנות המחמירה שניתנה עד אותה עת לגבי שמיעת
29 עדות בהיוועדות חזותית חייבת להשתנות לנוכח האמצעים הטכניים הקיימים המאפשרים
30 קבלת תמונה ברורה בדבר מהימנות העדים. לאחר מכן, בשנת 2007, נקבע בפסק דין שניתן
31 ברע"א 3810/06 י. דורי את צ'קובסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין, פ"ד סב(3) 175
32 כי **"האמצעים הטכנולוגיים לגביית עדות מחוץ לכותלי בית המשפט העומדים לרשותנו כיום**
33 **מאפשרים לבית המשפט להתרשם מן העד באופן ישיר, ואף לפקח על חקירתו ולכוונה בזמן**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715 VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

- 1 אמת. בית המשפט יכול לקבל תמונה ברורה, תרתי משמע, באשר למהימנותו של העד ועל כן
2 קטן החשש מפני העדרה של התרשמות ישירה מן המעיד ומן העד" ולכן יש להרחיב את גדר
3 המקרים שבהם יתיר בית המשפט גביית עדות בחו"ל באמצעות היוועדות חזותית. אמנם
4 במקרה שנדון שם לא התיר בית המשפט חקירה של עד בהיוועדות חזותית, אך הכרעונו
5 התבססה בין היתר על הקביעה שהבקשה בעניין זה לא הוגשה בתום לב, ובשל הקושי לחקור
6 בדרך זו בנוגע לאמיתות חתימות על מסמכי מקור אשר עמדה בבסיס המחלוקת בין הצדדים.
7 המגמה להתיר קיום חקירות בדרך של היוועדות חזותית התחזקה עוד יותר מאז החלה מגפת
8 הקורונה, ונקבע כי יש לתת משקל רב, בין היתר, להיעדר היכולת לצפות את מצב התחלואה
9 ואת היקפן ומשכן של המגבלות שהוטלו ושיוטלו בעתיד, וכן יש לתת משקל לחשיבות שבקידום
10 הדיון בתיק, בפרט כאשר דיונים קודמים שנקבעו נדחו (ראו למשל החלטת בית המשפט העליון
11 ברע"א 6128/20 בשביל הכבוד בע"מ נ' דניאל צחי מור מיום 3.9.20).
- 12
- 13 24. אוסיף ואציין כי בתקנות סדר הדין האזרחי הקודמות כלל לא הייתה התייחסות לחקירות
14 בהיוועדות חזותית, וסמכותו של בית המשפט להורות על כך נגזרה מפרשנות של סעיף 13
15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], ולאחר מכן על יסוד תקנה 15 לתקנות עזרה משפטית בין מדינות,
16 תשנ"ט-1999. בתקנה 72 לתקנות החדשות הוכרה במפורש האפשרות להורות על קיום חקירות
17 בדרך של היוועדות חזותית, וקיימת התייחסות רבה לעניין זה בהחלטות שניתנו בערכאות
18 הדיוניות, לרבות בבתי המשפט המחוזיים (ראו למשל החלטות בתיקים אלה: ת"א (מרכז)
19 61090-01-16 מוריס מרטין עמרם נ' איילנד שערי ים בע"מ מיום 8.12.20; ת"א (תל אביב-יפו)
20 58710-04-19 יוסף לוינ' נ' שרה לוינ' מיום 21.12.20; ות"א (חיפה) 48150-06-18 פלוני נ' מדינת
21 ישראל משרד הביטחון - משטרת ישראל מיום 15.12.20, שם התיר בית המשפט חקירה של
22 מומחית באמצעות היוועדות חזותית).
- 23
- 24 25. לפני כניסתן לתוקף של התקנות החדשות, השיקולים המרכזיים שבחן בית המשפט כדי לקבוע
25 אם להתיר חקירה בהיוועדות חזותית היו תום הלב בהגשת הבקשה, הרלוונטיות של העדות
26 וקיומה של סיבה טובה המונעת מהעד להופיע לחקירה בישראל (ראו והשוו 3810/06 דורי נ'
27 גולדשטיין הנ"ל וההפניות שם). התרשמתי כי במקרה דנן בקשת התובעת הוגשה בתום לב בשל
28 מגבלות הקורונה המונעות או לכל הפחות מגבילות במידה ניכרת את האפשרות של עדים
29 מרכזיים ורלוונטיים אשר גרים בחו"ל להגיע לישראל. כמו כן סבורני כי בנסיבות העניין אין
30 מניעה לקיים חקירה נגדית אפקטיבית בהיוועדות חזותית.
- 31
- 32 26. לפי תקנה 72(א) לתקנות החדשות, בית המשפט רשאי להתיר שמיעת עדות בדרך של היוועדות
33 חזותית אם השתכנע שהתקיימו תנאים אלה: (1) הגעתו של העד לבית המשפט שבו נדונה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715-VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

1 התובענה תקשה עליו מאוד והוא נתן את הסכמתו למתן עדות בדרך זו; (2) עדותו של העד
2 חיונית לשאלות השנויות במחלוקת; (3) אין מניעה מבחינת מדינת החוץ לשמיעת עדות זו
3 בתחומה. אין מחלוקת בין הצדדים בעניין חיוניות העדויות מטעם התובעת, ואף לא הועלתה
4 טענה כי קיימת מניעה כלשהי מבחינת מדינת החוץ, רוסיה, לשמיעת העדויות בדרך של
5 היוועדות חזותית בתחומה. כמו כן, ב"כ הנתבע אינו מכחיש כי בשל מגפת הקורונה והמגבלות
6 שהוטלו בגינה, הן העדים מטעם התובעת והן הנתבע אשר מתגוררים בחו"ל לא יוכלו או לכל
7 הפחות יתקשו מאוד להגיע לישראל, בין בשל היעדר טיסות סדירות ואיסור כניסה של תושבי
8 חוץ לישראל ובין עקב הצורך בבידוד והסיכון הבריאותי. בנסיבות המתוארות לעיל, בית
9 המשפט רשאי להורות על חקירת העדים מטעם התובעת, בהסכמתם, בדרך של היוועדות
10 חזותית, אף ללא הסכמתו של הנתבע.

11

12 27. בתקנה 72(ב) לתקנות החדשות נקבע כי היוועדות חזותית תתאפשר אם באולם בית המשפט
13 קיים מכשור מתאים: (1) מכשור המאפשר לעד לראות ולשמוע במהלך עדותו את המתרחש
14 באולם בית המשפט שבו נדונה התובענה שבעניינה הוא נדרש להעיד, אם בית המשפט מצא
15 שהדבר דרוש בנסיבות העניין; (2) מצלמה המאפשרת צילום תקריב של מסמכים; ו-(3) מסך
16 צפייה מרכזי באולם בית המשפט וכן מסך צפייה אישי לשופט. כל התנאים הנ"ל מתקיימים
17 בענייננו. באולם שבהם נשמעים דיונים בהיוועדות חזותית על פי רוב מותקנות שתי מצלמות:
18 אחת המופנית לשופט ושנייה המופנית לב"כ הצדדים. כמו כן קיימים מסכים המאפשרים
19 צפייה של השופט ושל ב"כ הצדדים בעד. התנהלו בבית המשפט דיונים רבים בהיוועדות
20 חזותית, לרבות בתיקים פליליים. מותב זה ניהל דיוני הוכחות בתיקים אזרחיים בהיוועדות
21 זמן רב לפני מגפת הקורונה, בין היתר בת"א 15-09-6885. אין לקבל את טענתו של ב"כ הנתבע
22 כי הצגת מסמכים לעד אינה אפשרית באמצעות המכשור הקיים כיום בבית המשפט. קיימת
23 אפשרות לקרב את המסמך למצלמה, וכך גם מתנהלים דיונים בפועל. ב"כ הנתבע אף יכול
24 להכין מראש מסמכים דיגיטליים לשליחה בדוא"ל כדי להקל על החקירה.

25

26 28. האמצעים הטכנולוגיים הקיימים כיום מאפשרים לבית המשפט להתרשם באופן ישיר
27 מהעדים, לעיתים אף בצורה טובה יותר מאשר בדיוניים פיזיים שמתנהלים בתקופת מגפת
28 הקורונה, שבהם העדים נדרשים לעטות מסכות וקיים קושי להתרשם מהבעות פניהם. כמו כן
29 יש לשקול את סוג ההליך, את אופי החקירות הנגדיות, את הדחיות של מועדי דיוני ההוכחות
30 עד כה ואת העובדה שכל העדים מתגוררים בחו"ל, ולא ידוע מתי יוסרו ההגבלות באופן
31 שיאפשר להם להגיע לישראל. כל זאת כאשר נקבעו מועדי הוכחות לימים 19.11.24 ו-19.12.15
32 וכאמור לעיל, נדחו אגב הצהרת ב"כ הנתבע לפיה "אין בכוונתנו להגיש הליכים ו/או בקשות
33 נוספים אשר יש בהן כדי להביא לדחיית מועדי ההוכחות שייקבעו, והם יתקיימו במועדים".

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"א 18-10-36715-VTB Bank PJSC נ' אלכסנדרוביץ'

1 29. לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הבקשה לדחיית המועדים של דיוני ההוכחות ומקבל את
2 הבקשה לחקור את שני עדי התובעת בהיוועדות חזותית.

3
4 30. לגבי הנתבע, נטען כי הוא אינו נמצא בארץ מזה זמן רב, אך לא צוין היכן הוא מתגורר. הנתבע
5 לא ביסס באמסכתאות כי הוא סובל ממחלות שונות, אושפז כמה פעמים בעבר ונמצא בקבוצת
6 סיכון, אך אם זה המקרה, היוועדות חזותית הפתרון המתאים גם עבורו. עם זאת, בשלב ראשון
7 יחקרו עדי התובעת, ובהמשך תינתן החלטה נוספת לגבי עדותו של הנתבע.

8
9 31. לפי הערכתו של ב"כ הנתבע, חקירת נציג התובעת תימשך כ-6 שעות וחקירת המומחית תימשך
10 כ-10 שעות. סבורני כי אפשר לנהל חקירות קצרות יותר, אולם לאור הערכה זו, ברי כי בדיון
11 הראשון שיתקיים ביום 21.2.21 לא יסתיימו חקירות העדים מטעם התובעת. הצדדים יהיו
12 רשאים להתייחס במהלך הדיון הראשון לאופן חקירתו של הנתבע בדיון השני או בדיון המשך,
13 בדרך של התייצבות לבית המשפט או בדרך של היוועדות חזותית.

14
15 32. כדי לנצל את הזמן השיפוטי, בשלב זה אני מקדים את שעת הדיונים מ-00:09 ל-00:08, ובהסכמת
16 הצדדים אפשר להקדים את שעת הדיונים ל-07:30. בהיעדר החלטה אחרת, הדיונים יסתיימו
17 עד שעתיים לפני שידור הרדיו.

18
19 33. על התובעת להודיע לב"כ הנתבע בתוך 2 ימים מי העד הראשון אשר ייחקר, וכן להיערך
20 להיוועדות חזותית של העדים מטעמה בזום או בסקיפ באמצעות שתי מצלמות, אחת שתכוון
21 על העד והשנייה על החדר שבו נמצא העד. מסך טלוויזיה באולם תואם עם מזכירות בית
22 המשפט מראש לשני ימי הדיונים. על התובעת לדאוג לאיש טכני ולציוד טכני מתאים על
23 חשבונה כדי לקיים את החקירות בפועל.

24
25 34. בנוגע למתורגמן, אני מפנה להחלטתי מיום 11.6.19 שלפיה על כל צד לדאוג למתורגמן על
26 חשבונו לקראת הדיונים, וקובע שעל התובעת להזמין מתורגמן מטעמה לדיון הקרוב.

27
28 **המזכירות מתבקשת להזמין שירותי הקלטה לדיונים שיתקיימו ביום 21.2.21 וביום 7.3.21.**

29
30 ניתנה היום, ב' אדר תשפ"א, 14 בפברואר 2021, בהעדר הצדדים.

31
32
מיכאל תמיר, שופט